

na njegovo osebo; za drugo vpisovanje je pa rabiti obrazec, ki je predpisan za imovinski list.

Vpisi v posestne pôle se morejo zaklepati s prečno črto, katera se potegne čez celo stran.

§. 24. Posestne pôle, če obstojé iz več listov, se morajo tako sešiti, da ni nobene nevarnosti, da bi se raztrgale po pogostni rabi.

Iste se morajo zaznamovati s številkami, in njih številke se imajo zapisati v kazalu nepremičnin in posestnikov.

§. 25. Pogled v posestne pôle, katere so v zvezkih srednje velikosti skrbno hraniti, kakor tudi v druga pisma, tikajoča se naprave zemljiških knjig, se sme dopustiti samo pod nadzorom za to postavljenih oseb.

Popravljanje načrtkov.

§. 26. Predno se posestne pôle razpologé v splošni pregled, se mora kak potreben popravek naznanilnega načrtka, za kar je treba strokovne znanosti, včiniti po priseženem geometru (zemljemercu), ali če bi tacega ne bilo dobiti, po kakem drugem zvedencu pod sodniškim nadzorom.

Kedar se popravlja naznanilni načrtek, se morajo črte, katere so popraviti, in parcelne številke, katere so zbrisati, z majhnimi prečnimi črtami prekrižati, nove črte, kakor tudi nove številke stavbinih parcel pa s črno barvo.

Če bi po tem vpisovanju razločnost prišla v nevarnost, se mora dotični del načrtka ponoviti v prilični zveksani meri na praznem prostoru načrtkanega lista ali na posebnem listu; pri tem je razločno zapisati, kako je lega te parcele proti mejnim parcelam.

Tam, kjer se je načrtek popravil, je zapisati, da se je mera zveksala.

Obrat s katastersko oblastnijo.

§. 27. Ko so se končale vse lokalne pozvedbe, se imajo vsi zapazeni popravki, katerise nategujejo na date katastra, naznaniti oblastniji, kateri je izročeno popravljanje katastra (§. 16), in ob enem je ta oblastnija poprašati, ali se morejo obdržati začasne zaznambe, katere so se bile izbrale o lokalnih pozvedbah.

Ako pride od te oblastnije privolilen izrek, naj se prečrtajo oklepki, pridjani začasnim zaznambam.

Če je pa naznanilu te oblastnije potrebno, te začasne zaznambe popraviti, se mora to tako včiniti, da se doseže soglasje s katastrom.

Napredovanje drugih del, za napravo zemljiške knjige potrebnih, se pa ne sme zadrževati po tem dopisovanju zarad izbiranja zaznamb.

Sestavljanje zemljeknjižnih vložkov.

§. 28. Za sestavljanje zemljeknjižnih vložkov je rabiti liste iz prav trpežnega papirja, ki imajo natiskane rubrike; ti listi se imajo dobiti po zaukazih, katere bo dal predsednik sodnije prve stopinje.

Vsak list in vsaka stran, ki je odmenjena za imovinski list, lastninski list ali bremenski list, se bo v 1. primerljeju zaznamovalo s pismenko A, v 2. primerljeju s pismenko B in v 3. primerljeju s pismenko C.

(Dalje prihodnjič.)

Čebelarska skušnja.

Gospod M. Eisner je leta 1871 priobčil sledečo skušnjo: Šest in dvajsetega februarja sem pred čebelnjak mizo postavil, nabral nekaj leščevih ubrankov in dejal na mizo ter jih potresal s pšenično moko. Postavil sem tudi na mizo maselec s sladkorjem jeseni uku-

hanega mošta. Kmalu so bili celi roji na mizi, ter so čebelice nabirale obilno obnožja in ga pridno domú nosile. Še več pa jih je bilo na sladkem moštu, in v 3 urah so vsega posrkale.

Toraj priporočam vsem čebelarjem v krajih, kjer je pomanjkanje leščevja ali vrbovja, naj skušnjo posnemajo. Se vé da se mora to zgoditi o lepem toplém dnevu.

Društveno vodstvo je v takih krajih priporočevalo že lansko leto nalašč za moko napravljena koritica. Na Kranjskem jih pač malo kje potrebujemo. Kjer pa ni spomladi vrbovine in enacega grmovja, veliko koristijo in zlasti roje močno pospešujejo.

„Slov. Čeb.“

Moč čebelnega pika.

V časopisu „Volksarzt“ piše dr. Schöpfer: „G. Lambovski v Petrogradu je moč čebelnega pika na sebi in pri drugih poskušal in opazoval. On zatrduje, da je pik zanesljiva pomoč pri mrzlici posebno v vročih krajih. Tudi zoper raka, trganje po udih itd. čebelni pik pomaga, ker zraven krajne bolečine skoraj vse čutnice prešine. In zakaj bi ne? Saj tudi strupehi pik mravlje se od starodavnih časov rabi kot zdravilo v trganji in hromoti.“ — V ravno tem listu se poroča, da je neka 19letna deklica hude vročnice bila ozdravljena, ko je čaj iz poparjenih čebel nekaj kratov popila. — Zapazil sem, da tudi homeopatije čebeli zdravilno moč v raznih boleznih pripisujejo in priporočajo.

Je komu že kaj znanega od zdravilne moči čebelne? „Slov. čeb.“

Kmetijske novice.

* *Mašina, katera žanje in mlati ob enem.* Avstrijsko-ogersko ministerstvo je gosp. Juliju Robertu, fabrikantu v Selovicah, podelilo za 5 let privilegijo za novo iznajdbo mašine, katera ob enem žito žanje in mlati. Ta mašina je tako napravljena, da jo dva lokomobila z dratenimi vrvi po polji, kjer žito stoji, sèm ter tje vlačita. — Koliko ta mašina veljá, ni povedano, gotovo pa veliko, ker sta v njo vprežena dva predraga konja, enaka tistim, ki po železnicah vozove tirajo.

* *Zopet nova nadloga vinski trti.* Vinski trti nevarna gosenica se je letos prvokrat na Tirolskem pokazala. Ona je 1 do 1 $\frac{3}{4}$ palcev dolga in okoli 3 linije debela, sivkasto rujava in razjeda popke na vinski trti. Dozdaj ni še nikjer drugje sledú o tej škodljivki.

Šolske stvari.

Zagrebska univerza in Slovenci.

(Posebno našim deželnim poslancem v prevdarek.)

Tako žalostno je vedno še stanje Avstrijskih Slovanov, posebno pa nas Slovencev, da moramo bratom Hrvatom skromno njihovo samostojnost zavidati. Ta zavist je bratska, to je, mi privoščimo Hrvatom iz celega srca srečnejše položje, ki ga imajo pred nami; — pa vendar nas mora boleti in z žalostjo napolnovati misel, da Hrvatje v vsakem obziru tako veselo naprej koračijo, mi Slovenci pa zaostajamo, če ne gremo raketove poti! — Se vé da so Hrvati složni in imajo le en cilj pred očmi, namreč blagor domovine. — kako je pa pri nas, o tem nam ni treba govoriti. V politični teži so nam Hrvatje naprej, in ne dá se tajiti, da se tudi v duševnem obziru na vse kraje bolj krepko in

živahno razvijajo, nego mi. Dospeli so nekoliko tudi po srečnejših okoliščinah do jezikove ravnopravnosti v šolah in uradnih, z lastnimi močmi so ustvarili jugoslovansko akademijo in zdaj dobijo še univerzo, katera se bo 19. oktobra t. l. slovesno odprla.

In mi Slovenci, ki smo v najbližji dotiki z dvema kulturnima narodoma, ki sta nam se vé da sovražna, pa najprvi bi se bili mogli toliko od nju naučiti, da bi se duševno emancipirali; mi, ki bi imeli biti na slovanskem jugu prvi v vedah in umetnostih — nismo si priborili niti srednjih šol, da molčimo o univerzi. Politični vpliv, ki smo ga v političnem življenju imeli, dokler smo bili še složni, smo popolnem zapravili, in naša beseda na blizo toliko odločuje Avstrijsko politiko, kakor ona Lužiških Srbov nemško. Preplašenost in bojazljivost je pri nas tako daleč dospela, da se Slovencem že več sramotno ne zdi, če „maloslovenska“ (mladoslovenska) stranka prapor federalizma zapusti, orožje oddá in se dá vkleniti v jeklene sponne centralistične ustave!

Pa ne samo v politični borbi smo povesnili zastavo, tudi v naši duševni emancipaciji smo jeli omagovati; in tudi tukaj je tista „maloslovenska“ stranka, katera je v strašnem rešpektu pred učenostjo nemških profesorčkov, ki so srečno iznašli, da je človek opica, obupala nad izvornim in samostojnim duševnim življenjem, in nam z žalostnim pogumom tlači v goltanec neprebavljive duševne izrastke najnovejšega nemškega šovinizma. Ali jim je pa tudi zameriti? Nekoliko se jim mora odpustiti na ta račun, da so se šolali v nemških mestih, na nemških šolah, v nemškem duhu. Res je, da je mladina v zadnjih časih narodna vkljub nemškim učiliščem, pa preveliko moč bi mlademu duhu pripisovali, ako bi mislili, da ostanejo nemške šole na našo učečo se mladino brez potujčujočega vpliva. Mladeneč, ki ne dobí, ali le težko, v slovanskem duhu pisanih učenih knjig, ampak se mora učiti iz nemških avtorjev, ki so pogosto polni strupenega srda do slovanstva, vedno pa v duhu nam tujem pišejo, — ali se je čuditi, če v njem počasi slovansko mišljenje zamré, to toliko lože, ker biva med tujci, pogosto niti slovenskih časopisov ne bere, in je dostikrat vse, kar ga na prst domačo še veže, vsak mesec eno pismo od starišev, in megleni spomini iz mladosti.

Ne smemo se dati motiti po tem, če taki mladenčiči iz nemških univerz domu prišedši zagotavljajo, da so še vedno Slovenci. Enaki so bolnikom, ki do zadnje ure na smrt nočejo verjeti. Vedno in vedno so Slovenci, pa polagoma so po nemških knjigah postali tako trdi Slovenci, da pridejo domú s popolnoma tujim duhom, tujimi nazori. To niso fraze, to vidimo vsak dan lahko. Ali niso naši „mladoslovenci“ enake sorte Slovenci? Ali ne pravijo vedno, da so trdni narodnjaki, in ali nam ni pri vsem tem njihov duh, njihova pisava, nazori, popolnoma tuje, ali se jim ne očita po pravici, da od slovenstva nimajo nič družega na sebi, ko slovanski jezik, in še ta po nemškem kroji zasukan? Rodoljubi slovanski, niso to prazne besede, ki se danes pišejo, jutri pa pozabijo? naše ponemčevanje gré vedno naprej, akoravno je obliko nekoliko spremenilo: namesto nemškutarjev v fraku in cilindru imamo zdaj nemškutarje v surki, ki so toliko bolj nevarni, ker se v ponemčevanje našega mišljenja poslužujejo našega jezika.

In kdo je vsemu temu kriv?

Nemške šole.

Zares, eden največjih naših narodnih grehov je popustljivost ali lahkomišljenost. Čehi, Slovaki, Rusini, Poljaci, Hrvati in Srbi imajo svoje srednje in više šole.

Ubogi Slovaki so si ustvarili narodne gimnazije z velikanskimi žrtvami iz lastnega žepa, — le mi Slovenci smo edini slovanski narod, kateri niti ene cele narodne

srednje šole nima! In namesto da bi za to skrbeli in delovali, trošimo svoje moči v neplodnih prepirih in da mladoslovenci kujejo politične in narodne programe po ustavoverskem kopitu! Ali bomo še dalje gledali, kako nas tujstvo izpodriva? Pa dijaki v naših srednjih šolah niso še toliko potujčevanji izpostavljeni, ker so še vedno v bližnji dotiki s slovenskim ljudstvom, in kolikor se v šoli tudi nemškega duha navzamejo, otresejo se ga izven šole. Pa naši dijaki na univerzah v Gradcu ali na Dunaji morali bi več ko ljudje biti, da bi nemška knjiga, nemška družčina ne odtujila jih domovini. Če kaj slovenskega čitajo, berejo „Slov. Narod“, ki je sam že ves v nemškem duhu pisan, in se bere skoraj, kakor v slovenščino prestavljeni „Tagblatt“.

Kaj potem pomaga ponosno reči: „mi smo Slovenci“, če se vedno zraven pristavlja „pa liberalni (to je ponemčeni) Slovenci“! Zatoraj opominjamo vse prave slovenske rodoljube, naj noč in dan mislijo na osvobodjenje naše mladine iz krempljev ponemčevalnih šol, naj začnejo resno misliti na slovenske srednje in više šole.

Že dostikrat se je pretresovalo vprašanje slovenskega vseučilišča, pa to pretresovanje je bilo le preveč podobno zidanju zračnega grada, kajti na resno dogajanje se ni mislilo; v državnem zboru so Nemci to misel s krohotom pogreznili; med tem pa deželica Salzburg in Bukovinski birokrati isto prošnjo z veliko večjo nado stavljajo. Mi smo ustavakom, katerim naši „maloslovenci“ plajšč nosijo, na milost in nemilost izročeni, od državnega zbora nimamo nič upati, le cesar sam bi nam morda utegnil kedaj to in enake prošnje uslišati.

Za sedaj imamo prav malo upanja. Če se dalje pomisli, kako težavno bi bilo potrebne moči in pripomočke za količkaj veljavno vseučilišče dobiti, ne more se nikakor imenovati malomarnost, če vprašanje za celo univerzo slovansko s štirimi fakulteti za sedaj opustimo. Bogoslovna in pravna fakulteta bi si pač mogli brez prevelikih težav ustanoviti.

Veliko bliže, ko samostojna slovanska univerza, nam stoji zdaj vprašanje, kako bi se storilo mogoče, da bi se Zagrebško vseučilišče tudi Slovencem odprlo. Zagreb je naravno središče Avstrijskega jugoslovanstva, in daleč prekosivši našo Ljubljano postaja tudi duševno ognjišče in središče. Po akademiji, po vseučilišču se bo širila veda, izobraženost in luč med jugoslovane, da bodo veselo v pravem slovanskem duhu napredovali. Kaj bi bilo bolj naravno, ko da se tega napredka bolj vdeležimo tudi mi? Gotovo ne bi se pokazali mi, vdeleživši se tega znanstvenega zavoda, kot duševne reveže, pri Hrvatih vednosti iskajoče, ampak pridobili bi si na vseučilišču kmalo tisto veljavo, ki nam gre po naši tehtni duševni sili.

Vse bi bilo dobro, lahko bi se bile napravile v Zagrebu slovanske stolice, ko bi nesrečnega dvalizma ne bilo, ki nas nenaravno loči od naših bratov.

Vsled dvalizma niso spričala ogersko-hrvaških učilišč veljavna za Cislajtanijo, tedaj tudi za nas Slovence ne; Zagrebška univerza bo diplomirana le za Ogersko in Hrvaško. Niti Dalmatinci je ne bodo mogli obiskovati, ako bodo hoteli po študijah v Dalmaciji služeb iskati, — toliko manj mi Slovenci. Se vé da, kdor je tako premožen, da ne študira iz potrebe do kruha (to je službe), njemu ne bo zabranjeno, slušati predavanja v Zagrebu. Pa koliko je pri nas takih? Morda ne eden.

In kaka zguba je na tem za nas! V Zagrebu bi naši dijaki lože shajali, ker je živež dober kup; imeli bi za kolege brate Hrvate in Srbe, in ne bi bili sovraženi in grdogledani, kakor na Dunaji in v Gradcu, kjer oholi Nemci naše dijake s tujci pitajo in jim nobene odločilne besede ne dajo; spoznavali bi se Slo-

venci z drugimi Jugoslovani, in naše približanje k južnim bratom bi se po tej poti začelo oživljati; in tretjič, kar je največ vredno, naši mladenči ne bi se odtujili domovini, ampak polni domoljubja in ljubezni za slovansko misel prišli bi domu in stopili v svoj delokrog, domovini na blagor in čast.

Ugovarjalo se bo morda, da na Zagrebški univerzi ne bodo iz začetka učni pripomočki tako bogati, ko po drugih starejših vseučiliščih; to se ne dá tajiti; a pomisliti je zopet, da kdor ima veselje za uk in za svojo stroko, se iz živih razgovorov in iz malo knjig več nauči, ko oni, ki se uči le zavolj skušnje in knjig na cente požré. Da bi naši dijaki v Zagrebu več veselje za uk imeli, je jasno: 1. profesorji so narodnjaki in bodo z veseljem iz rodoljubja več za uk storili, ko drugi, ki odberejo svoje ure, ker so plačani, družega interesa pri stvari pa nimajo; 2. svobodno gibanje slovanskih dijakov, ki se bodo čutili kot gospodarje slovanske univerze, prouzročilo bo tudi svobodno duševno razvijanje v slovanskem duhu, in ponos jim bo branil privezati slovansko vedo in umetnost na triumfatorični voz tujega učenjaštva. To vse se ne dá ovreči.

Res, nesrečni dvalizem nam je tukaj zeló na kvar, in misliti nam je na pota in sredstva, kako bi ovire odpravili, ki nam zabranjujejo vhod v Zagrebško svetišče vednosti.

Kličemo toraj naše rodoljube, in v prvi vrsti naše poslance, naj to stvar v roke vzamejo, in naj poskusijo vsa mogoča sredstva do zaželenega cilja. Pri državnem zboru ne opravimo nič, pri ministerstvu tudi nič, morda nam bodo celó Madjari ovire stavljali; najboljša pot se nam še zdi naravnost do cesarja. Pred začetkom ni treba obupati. Vsakako pa bi mi želeli, ko bi prihodnji Kranjski deželni zbor poprijel se te stvari in za resno doganjanje tega, da bi diplomati Zagrebške univerze vsaj tudi veljavo imeli po vsi Avstriji, potrebne korake storil.

Mar morajo tudi vede imeti colno mejo?!

Slovstvene stvari.

O slovensko-nemškem slovarju.

(Odgovor Navratilov.)

Dokler sem se bavil na odpočinku v lepi deželi Moravski ter se veselil krepkega narodnega življenja, posebno starih narodnih pesmi, ki se razlegajo o žetvi in košnji po ravnem polju okrog in okrog, — dobil sem glas, da se je vnela v predragi mi domovini nova vojska — k sreči samo „pismena“ — zaradi slovensko-nemškega slovarja (Wolfovega), in da napadajo nekteri i mene. Vendar se mi ni zdelo potrebno, da bi odgovoril na prvi „razgovor“ („Slov. Nar.“ št. 161 t. I.). Vrnivši se te dni na Dunaj, najdem pa v prijateljskem listu „Slovenca“ (št. 85 in 86) s pripiskom vred: „To vendar ne sme brez resnega odgovora ostati!“

To mi je velevala tudi čast in poštenje, potem ko sem prebral Cafov sramotni odpis, naveden v razglašenem zagovoru Pogačarjevem, v katerem se opravičuje preučeni ta gospod čudno in prečudno, zakaj je kupil tako dragó... mačka v vreči itd. — Bližaje se odgovoru na Cafov odpis vprašam gredoč: Je li pa preučeni, preolikani g. dr. J. Kriz. Pogačar ravnal po „Olikanega Slovenca“ pravilih s tem, da je razglasil tak „osebujen“ (privaten) list Cafov? — Je li opral sebe do čistega, polivaje mene s tujo kalužo? — Naj sodijo drugi!

Kaj in kako naj odgovorim zdaj g. Cafu, ki ga ni več med živimi? Dokler sem to premišljal in

prebiral druge časnike slovanske, katerih nisem imel prilike čitati na Moravskem, — zasledim v „Besedniku“ (str. 75) neznano mi poprej strašno žalostno novico, da se je g. Jurij („Oroslav“) Caf — ne bodi mu oponošeno! — 3. u. m. ustrelil sam „v stanju popolne blaznosti“ kot doslužen duhoven.....

Oj dragi, nesrečni moj „Oroslave“! zdaj ti odpuščam iz vsega srca vse — vse. Zdaj mi je v razglašenem tvojem odpisu jasno vse ono, česar nisem mogel poprej razumeti ter sem si mislil nehoté: Je li bil ta človek ondaj, ko je to pisal, popolnem zdravega razuma? Če tudi, vrli domorodec, ondaj nisi blodil še popolnoma; tako „krivo sklepanje“ (falsche Schlussfolgerungen) in tolika strast (da-si sem slišal praviti, kako si bil „dobra duša“), — to oboje mi sve-doči tebi na čast, da se je.... cimila blaznost po malem že ondaj, ko si pisal tako strastno ter sklepal tako krivo. (Dal. prih.)

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

I.

Poštne nakaznice.

(Dalje.)

Z delom preobloženemu preteče mi kmalo teden in soboto večer me vzame prijatelj seboj, ki je imel ravno v mestu nekaj opraviti. Na njegovem domu najdem že več gostov, toraj se ta večer nisem mogel veliko meniti z gospó, še manj pa s hčerjo nevesto, katera je imela tisti večer besede in pogled le za svojega ženina. Po vredbi gospodarja smo šli vsi tudi prej k pokoju, ker je drug dan zarano moralo odriniti vse na lov.

Dan se napoči in družba lovcev, med njimi tudi jaz s krasno dvocevko svojega prijatelja, se po malem zajuterku odpravi na lov. Vse je šlo po poti brez posebnega reda, zdaj sem imel tega tovariša, zdaj onega, le ženin se me je, kakor se mi je zdelo, nekako ogibal. To me je dražilo, da sem nalašč skušal se mu pridružiti, kar se mi je tudi posrečilo in sicer pri nekem prelazu, kjer je nekoliko omahnil, a jaz sem ga zdržal, da ni padel.

„Hvala vam lepa, gospod svetovalec“, pravi nekako zadrežno, skoro bi bil padel.“

„Mladega ženina se mora varovati“, poprimem jaz hitro besedo, „posebno še, ker se skaže s tem nježni nevesti ljubav.“

S tem je bil dan povod daljnemu pogovoru, katerega se pa moj tovariš ni hotel kaj živo poprijeti, dasi ravno sem jaz brenknil zdaj ob to, zdaj ob ono struno. Še celó moja hvala nevestinih prednosti ga ni mogla posebno vneti. Pripisujoč to mrzlost mišljenju njegovemu na nevesto ga popustim in se pridružim svojemu prijatelju gospodarju.

Dospemo na stališča, se razdelimo in lov se prične. Poka je bilo mnogo, tudi jaz sem zakadil za memo tekočim zajcem, kateri je pa vsled tega le še bolj urno tekkel. Plen je bil konečno lep, več zajcev in troje srnjakov, katerih najtežega je bil ženin vstrelil. Zaradi tega srečnega vspeha se je vrnilo vse židane volje proti domu, kjer nas je čakal dober, a tudi že zaželjen obed, pri katerem tudi mokrote ni manjkalo.

Ko je bila že kapljica ogrela možgane in srca, prične se tudi splošna dobra volja in prav živahni raz-